

PLÁN VÝCHOVY A PÉČE - Dětské skupiny Špalíček

Při definování **Plánu výchovy a péče v dětské skupině** jsme se inspirovali v Rámcovém programu pro předškolní vzdělávání.

Přijímání dětí se specifickými potřebami:

Diagnózy z PPP – zjistit doporučení PPP, pracovat s určenou specialistkou, dohodnout si procesy, jakými budeme sledovat vývoj dítěte a systémy, které nastavíme při práci s ním a jeho výchově. Diagnózy je ve většině běžných poruch chování, učení či autistického spektra možno určit až cca v 4 – 5 letech. Naši DS navštěvují v převážné většině děti do 3 let, budeme se tedy zabývat ve vysoké míře potřebami dětí, které ještě určenou diagnózu nemají.

Dítě se specifickými potřebami bez určené diagnózy

Nemůžeme přijmout děti, jež vyžadují pro bezpečnou péči o ně navýšený počet pečujících osob. V příloze podpůrné materiály pro péči o dítě s běžnými specifickými potřebami avizujícími poruchy chování či učení. Pokud by se taková potřeba ukázala až v průběhu docházky, musíme po individuální domluvě a konzultacích s rodičem najít přijatelné řešení, kterým může být (stanoveno ve Smlouvě a v Provozním řádu DS):

- Asistent pro dítě na náklady rodičů
- Ukončení docházky do DS

Rodič upozorní před nástupem do DS na specifika svého dítěte a charakterizuje je v Dotazníku o dítěti. Dítě se specifickými potřebami definujeme jako dítě, jež opakovaně potřebuje v nějaké běžné činnosti naši pomoc.

- Typicky v oblékání – není schopné se naučit zavázat tkaničky, zapnout zip nebo knoflík.
- Potřebuje více péče a pozornosti než ostatní děti,
- Vyžaduje nějakou specifickou pomůcku
- Odlišný přístup, než je běžné nebo
- Uzpůsobení prostoru, ve kterém se pohybuje.

V takovém případě bývá nutné vybudovat si k dítěti nejprve vztah a pozorováním zjišťovat jeho specifické potřeby. Nemusí to být vždy jen individuální péče. Pokud se dítě chová nestandardně, vždy k tomu má důvod. Ve věku do 3 let se nikdy nejedná o schválnost, jen o potřebu sebevyjádření, které je třeba korigovat odlišným přístupem. **Zásadní otázka je PROČ.**

Charakteristika plánu výchovy, péče a vzdělávání

Dětská skupina Špalíček chce poskytnout dětem kromě výchovy, péče i atmosféru plnou pohody, kde se děti cítí dobře a bezpečně a kde najdou nové kamarády, se kterými prožijí spoustu radostných a pěkných chvil při společných hrách. Nabízíme seznámení s novými dovednostmi a informacemi. Chceme je podporovat a poskytnout jim co možná nejlepší podmínky k jejich celostnímu rozvoji. V rámci

realizace plánu výchovy a péče se pečující osoby snaží poskytnout dostatek prostoru k vlastnímu vyjádření a uplatnění vlastních nápadů dětí. Při práci s dětmi vycházíme z aktuálního věkového složení dětí v DS, přizpůsobujeme se jejich znalostem, dovednostem a individuálním potřebám. Provozované aktivity jsme dle potřeby schopni ztížit nebo ulehčit tak, aby děti měly možnost využít svého plného potenciálu.

Cíl:

Rozvíjet samostatné a zdravě sebevědomé děti cestou přirozené výchovy. Položit základy celoživotnímu vzdělávání všem dětem podle jejich možností, zájmů a potřeb. Pomoci dětem s jejich přirozenou adaptací, připravit děti do života, pěstovat porozumění, přátelství a cit nejen k sobě samému.

Děti by se v kontextu věku měly naučit:

- fyzikálnímu světu prostřednictvím činností jako vážení, měření, stavby z kostek, práce s pískem, dřevem, papírem a přírodními materiály;
- sociálním a kulturním informacím prostřednictvím her, četby příběhů, dramatických her;
- logice a matematice srovnáváním, měřením, počítáním, tříděním, porovnáváním;
- vztahu mezi psaným a mluveným slovem prostřednictvím častého kontaktu s knihami, písmeny, předčítáním, kreslením obrázků k přečtenému textu, prohlížením knih, vlastním vyjadřováním myšlenek a prožitků.

V dětech bychom rádi podporovali:

- fyzický vývoj prostřednictvím chůze, běhu, skoků, poskoků, hodů, lezení, základních gymnastických prvků, míčových her a sezónních činností, zvládnutím překážkové dráhy v herně i ve volné přírodě;
- sociálně – emocionální vývoj prostřednictvím řešení sporů, vyjadřování pocitů, kontroly impulzu, vzájemné úcty, spolupráce s ostatními, péče o materiály, se kterými pracují;
- rozvoj inteligence – vést děti k samostatnému myšlení, k tvořivosti, k prozkoumávání věcí do hloubky, k chápání dění na základě vlastního experimentování, pozorování a objevování;
- rozvíjení řečových schopností;
- rozvoj samostatnosti – podporováním správných hygienických dovedností a návyků, udržováním osobní hygieny, samostatnosti při oblékání, stolování, učit se odpoutat od rodičů a obracet se o pomoc k učitelkám.

Důležitým prostředkem rozvoje osobnosti je **hra**, která rozvíjí emocionální zralost skrze sociální vazby, která podporuje myšlení, představivost, schopnost soustředění a řešení situací, která je aktivní a napomáhá získání pocitu jistoty v novém prostředí, stejně jako důvěry k zaměstnancům dětské skupiny.

Tři rámcové cíle plánu:

1. Všestranný rozvoj dítěte, jeho učení a poznání.
2. Osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost.
3. Získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí.

Při pedagogickém procesu se snažíme o vedení dětí tak, aby výsledkem byl rozvoj klíčových kompetencí.

Plán výchovy a péče v DS Špalíček tvoří tři tematické celky:

1. Roční období
2. Příroda
3. Lidé

Je zde zahrnuto roční období, příroda, lidé, svátky, významné události, pohádky.

Jakými činnostmi a pomůckami budeme děti rozvíjet

ŘEČ A VNÍMÁNÍ OSTATNÍCH

Rozvoj řeči

V písničkách a říkankách jsou ukryté příběhy, pohádky a postavy, které my velcí známe a ty malé budeme učit zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat je ve správných větách. Na začátku se naučí děti novou krátkou písničku, říkanku, kterou je budeme inspirovat k rozvoji představivosti a paměti.

Zaměříme se na individuální přednes každého jednotlivého dítěte, na správnost výslovnosti, ovládnutí tempa a intonace řeči, vedení rozhovoru (naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, ptát se, rozšiřování pasivní i aktivní slovní zásoby, chuť domluvit se, formulování přání a myšlenek), jeho slabou stránku v ústním projevu následným opakováním zlepšíme.

TVOŘIVÉ RUČIČKY A HRÁTKY

Tvořit můžou všichni, jak ti malí, větší, šikovní i méně zruční. Holčičky i kluci. Tvoření nejen děti zabaví, ale i rozvíjí, a o to nám i rodičům jde. Poznávací schopnosti a funkce, představivost, fantazie, myšlenkové operace. Vnímání, pozornost, soustředění, paměť, tvořivost, vynalézavost, fantazie.

Používat budeme různé přírodní i běžné materiály pro rozvoj jemné motoriky s různými pomůckami jako je papír, ruličky od toaletního papíru, plastelína, razítka z korkových zátek, dekorace (na zavěšení, do květináčů), barvičky, pastelky, přírodní materiály, křídly, prstové barvy...

Při práci s dětmi je nutné zohlednit aktuální složení dětí v dětské skupině vzhledem k věku, motorickým dovednostem, vývojovým specifikům.

V dětských skupinách Špalíček, pracujeme především s dětmi od věku 1,5 roku do 4 let a tomu přizpůsobujeme činnost a rozvoj klíčových dovedností. Zaměřujeme se na sebeobsluhu, zvládnání emocí, pomoc při adaptaci na sociální skupinu.

Jemná motorika, koordinace ruky a oka

OČEKÁVÁNÍ = ovládat koordinaci ruky a oka, zvládnout jemnou motoriku → zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami a materiály

Konkretizované výstupy

- Upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení, či v jiných činnostech, kde se preference rukou uplatňuje.
- Zvládat výtvarné činnosti na úrovni odpovídající věku dítěte, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami a materiály.
- Kreslit, malovat, vyrábět, stříhat, lepit, vytvářet objekty z přírodních i umělých materiálů. Rozvíjet estetický cit ke svému okolí.

Hrubá motorika, tělesná obratnost

OČEKÁVÁNÍ = ovládat běžnou chůzi i chůzi v terénu a do schodů, běh, poskoky, lezení, podlézání, prolézání, udržet rovnováhu, mít tělesnou obratnost a pružnost odpovídající věku, zvyšovat si postupně imunitu.

LISTÍ PADÁ, PODZIM JE TU

Tematický celek inspirovaný podzimem. Příchod dětí do dětské skupiny, seznámení

s prostředím i novými dětmi. Seznámení dětí s měnící se přírodou. Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností. Seznamování se s pravidly chování a jejich tvoření ve vztahu k druhému, posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, dětské skupině). Rozvoj schopnosti žít ve společenství (dětská skupina, rodina) ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se). Vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané. Seznamování s místem a prostředím, do kterého se dítě začlenilo a vytváření pozitivního vztahu k němu. *Dýňové slavnosti. Pouštění draků. Poznávání podzimního ovoce*

Dílčí cíle:

- Rozvíjet všechny smysly.
- Vědět o dodržování osobní hygieny nezbytné pro zdraví.
- Znat způsoby a prakticky zvládat úkoly osobní hygieny.
- Odhadovat, kdy potřebuje pomoc dospělého.
- Rozlišovat činnosti, které dítě může dělat samo a které mohou dělat dospělí.
- Snižovat závislost na dospělém.
- Záměrně se soustředit na určitou dobu a dokončit činnost.
- Záměrně naslouchat.
- Umět se představit.
- Samostatně se chovat při stolování.

Kompetence: čeho by mělo dítě dosáhnout

- Získat dítě pro radostný pobyt v dětské skupině.
- Orientovat se bezpečně v prostředí dětské skupiny.
- Mít povědomí o uložení hraček a ostatních pomůcek ve třídě.
- Vytvořit společně základy pravidel chování v dětské skupině a připomínat jejich dodržování.
- Je zvědavé, má touhu poznávat.
- Má vytvořeny základní návyky společenského chování a osobní hygieny.
- Rozumí tomu, že způsob, jakým se člověk chová a žije, má vliv: špatný nebo dobrý, na jeho zdraví.

Naše**nabídka:**

- Každodenní pobyt na zahradě.
- Pravidelně se opakující úkony hygieny, stolování a sebeobsluhy.
- Každodenní pohyb s hudbou, zpěv, rytmizace
- Námětové hry.
- Oslavy narozenin, svátků.
- Vyprávění zážitků.

PŘIŠLA PANÍ ZIMA

Tematický celek inspirovaný zimou. Připomeneme si adventní období. Oslavíme Mikuláše a Vánoce. Všimneme si změn v přírodě. Příroda spí a zvířátka také. Postavíme sněhuláka. Budeme si číst a vyprávět pohádky pro dlouhé zimní večery.

Dílčí vzdělávací cíle:

- Znat dohodnutá pravidla ve skupině.
- Hodnotit své chování.
- Projevit porozumění a cit pro potřeby druhého.
- Vědět, že když problém přesahuje jeho síly, má požádat o pomoc.
- Vytvářet bohatství představ.
- Vytvářet bohatou slovní zásobu.

JARNÍ SLUNÍČKO OHŘEJE

Tematický celek inspirovaný jarem. Příroda se probouzí. Všechno kvete. Rodí se nová mláďata. Vynášíme Morenu. Slavíme Velikonoce, Den země, Den matek, Den dětí. Připomeneme si Měsíc knihy.

Dílčí cíle:

- Chtít rozumět okolnímu světu, tomu, co vidí, slyší, hmatá, pociťuje.
- Mít povědomí o rozdílech mezi živou a neživou přírodou.
- Vnímat krásu jako jeden z projevů zdraví přírody.
- Zvyšovat svoji tělesnou zdatnost.
- Vyvodit některé důsledky ze situace, dějů kolem něj, přizpůsobit tomu své chování
- Uplatňovat neverbální komunikaci.
- Vědět, že sdělení pocitů mu pomáhá.
- Znat pravidla chování v různém prostředí.
- Usilovat o správnou výslovnost.

Kompetence:

- Podporuje konkrétními činnostmi vlastní zdraví i zdraví ostatních, přírody.
- Zvládá samostatné stolování – jí samo.
- Řeší jednoduché problémy, baví jej experimentovat.
- Umí vyjádřit, co se mu líbí, co ne, vysvětlit proč.

Naše nabídka:

- Naslouchání pohádkám.
- Manipulace, pozorování, experimenty s materiály a surovinami.
- Přirozená cvičení.
- Spontánní pohybové aktivity.
- Řazení obrázků podle děje.
- Kladení otázek, hledání odpovědí.
- Pozorování životního prostředí.

SLUNÍČKOVÉ POHÁDKY PROVONĚNÉ DÁLKAMI

Tematický celek inspirovaný létem a prázdninami. Svítí slunce. Dozrává letní ovoce. Jsme na zahradě. Chodíme na vycházky, poznáváme okolí. Jedeme na výlet. Zpíváme.

Dílčí cíle:

- Pozorovat přítomné děje kolem sebe a jejich změny, zjišťovat příčiny změn.
- Znat své jméno a příjmení, dokázat ho sdělit na požádání.
- Zaujímat pozitivní postoj k pohybu, sportování.
- Chápat, že lidé jsou různí a chovají se různě.
- Přijímat svět pozitivně.

Kompetence:

- Umí se citově vyrovnat s novými situacemi běžného života dítěte svého věku
- V běžných životních situacích předvídá následky a přijímá konkrétní důsledky svých činů, svého chování
- Chce poznávat své okolí, svět

Naše nabídka:

- Vyprávění příběhů na pokračování
- Hledání odpovědí na otázky typu Co by se stalo, kdyby...
- Námětové hry na domov, výroba dárků členům rodiny
- Pohybové hry, hry venku s míčem, vodou, pískem
- Hry s básněmi, říkadly, písněmi, rytmickými nástroji
- Hry se svým stínem, obkreslování postavy, otisky částí těla...
- Pěstitelské, chovatelské činnosti
- Třídění odpadu

ZÁVĚR

- Budeme se snažit vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte.
- Budeme pamatovat na specifické potřeby dětí.
- Naším úkolem je doplňovat rodinnou výchovu a zajistit dětem dostatek mnohostranných a přiměřených podnětů k jejich aktivnímu rozvoji a učení.
- Budeme maximálně podporovat individuální rozvojové možnosti každého dítěte.

Specifikace, metody a forma práce

- Přizpůsobení vývoje sociálním, emocionální potřebám dětí dané věkové skupiny.
- Respekt k potřebám a možnostem jednotlivých dětí.
- Spolupráce dospělých a dětí společně ve skupině, bez ohledu na jejich rozdílné schopnosti.
- Metody prožitkové, učení hrou a činnosti dětí podporující dětskou zvědavost a potřebu objevovat. Radost z učení dítěte, jeho zájem poznávat nové a získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti.
- Učební aktivity budou probíhat formou nezávazné dětské hry, dětské tvořivosti, kterou se dítě zabývá na základě svého zájmu.

Rámcový cíl:

Vést děti k tomu, aby se naučily základním činnostem a dovednostem, odpovídající danému věku, a to pro ně zábavnou formou. Zároveň jim poskytneme prostor pro spontánní zábavu, při zajištění odpovídající bezpečnosti. Naším záměrem je, aby se u nás děti cítily v bezpečí, v pohodě a rozvíjely se v souladu se svým potenciálem a hlavně, aby se ze svých úspěchů radovaly.

Aktualizováno v Kolíně dne 1.10.2022.

Inspirace:

Specifikace péče o děti od 1 – 3 let v kolektivu

Diagnostika dítěte předškolního věku, autor: Jiřina Bednářová

